

עצמיות ודבקות בעקרונות

גם כשהמציאות משדרת אחרת

מנהיגי חינוך יקרים!

"עם לבן גרתי"

"עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים". אע"פ שלבן

היה איש כזה אשר יכול היה להשפיע עליו לרעה בכוחותיו, בערמומיותו

ובהתחברותו, ולמרות שהתנהגות שאר תושבי חרן לא היתה כלל לפי רוחו של

יעקב ובכל זאת לא עשה עליו הדבר שום רושם. עשרים שנה גר שם ותרי"ג

מצוות שמר וקיים.

בעניין זה מובא מעשה.

רב אחד בעיר המבורג היה אברך צעיר כאשר נתמנה לכהן בעיר זו. ביום

הראשון לשהותו בעיר, באה לפניו אשה תושבת המקום, ואמרה לו שיש לה

דין ודברים עם פלוני הגביר, שהיה מנכבדי העיר. שאלה הרב, אם יש

באפשרותה להמתין עד מחר, היות והוא עייף מטורח הדרך. אך האשה מנתה

לפניו כמה וכמה סיבות מדוע צריך דין התורה להתבצע עוד היום. קרא הרב

הצעיר אל השמש ואמר לו: "לך אל פלוני הגביר ואמור לו שהוא מוזמן לבוא

לדין עם אשה פלונית". הרגיש השמש שאין הוא יכול לזוז ממקומו מרוב פחד

מתגובתו של הגביר. בלבו חשב איך יוכל להעיז פניו, ועוד להזמינו לדין תורה

עם אישה? אך הרב האיץ בו שיזדרז למלא את שליחותו. יצא השמש לדרך

בחיל ורעד ופיק ברכיים. כאשר בא לפתח בית הגביר התגבר עליו הפחד עוד

יותר עד שלא יכול היה להכנס. החל חוזר אנה ואנה לפני החצר, אולי יצא

הגביר מעצמו, וכך היה. הגביר יצא מביתו וראהו עומד בחצרו. שאלו הגביר

לפשר מעשיו כאן, החל השמש לגמגם ובקושי רב הוציא מפיו את דבר

שליחותו של הרב. ענה לו הגביר: "לך אמור לרב שבהזדמנות אחרת אבוא".

חזר השליח אל הרב ומסר לו את דברי הגביר. שאל הרב את האשה האם היא

מסכימה לדבריו, והיא השיבה: "אל נא תאחר אותי כי קשה לי מאוד להמתין".

שלח הרב את השמש שנית וא"ל: "לך אמור לגביר כי האישה אינה מסכימה

להמתין ולכן מצווה אני עליו שיבוא עוד היום". כשמוע השמש כי הוטל עליו

ללכת אל הגביר פעם נוספת ויבהל עד למאוד. ידוע ידע כי עשירי המבורג

אינם סובלים דברים קשים כאלה, ובמיוחד שבזיון גדול הוא לאיש אמיד להיות

מוזמן לדין תורה עם אשה. בלית ברירה הלך שוב השמש אל הגביר וכמו

בפעם הראשונה נעתקו המילים מפיו עד ששאלו הגביר: מה אמר הרב? אז

אמר לו שהאשה אינה מסכימה להמתין ועליו להתייצב עוד היום בבית הרב.

מיד נתמלא הגביר חמה על הרב ואמר לשמש בחוצפה: "לך אמור לרב כי אני

דהמבורג והוא עודנו אורח פה, עדיין אין הוא מכיר את אנשי המקום, אם אני אומר שבעת שיהא לי פנאי אבוא, הרי בוודאי אקיים דברי!" הלך השמש אל הרב ומסר לו את דברי הגביר, מיד קם הרב ואמר אל השמש:
"לך מיד ואמור לו כי אומנם נכון שהוא הגביר דהמבורג, מ"מ אם אני אומר שיבוא היום, הוא מוכרח לציית ולבוא דווקא היום. אומנם אין תחת ידי צבא ומשטרה שיביאוהו בעל כורחו, מ"מ יש לי אמצעי ושמו "חרם" ואני יכול לשגר אליו באמצעותך! כשמוע השמש דברים קשים כאלו אחזה אותו פלצות, וביקש שישלח מישהו אחר. אך הרב עמד על דעתו שילך הוא בעצמו ובמהירות האפשרית.

כאשר ראה השמש כי אינו יכול להשתמט מתפקיד זה, אזר חלציו והלך לגביר בפעם השלישית. בקושי רב הצליח להוציא מפיו את כל דברי הרב, ומיד כשגמר דבריו הסתלק מבית הגביר כשכולו מזועזע ונרגש. כעבור שעה קלה התייצב הגביר בבית הרב כשהוא מושיט את ידו לעברו ומכריז בקול גדול: "מזל טוב! מזל טוב!" כבוד הרב באמת ראוי להיות רב בעירנו! עכשיו אפשר לגלות את האמת, שאין אני הנתבע ואין האשה הזאת תובעת. כל העניין היה בבחינת ניסיון בעלמא. בלב פרנסי העיר קיים חשש גדול שמא הרב מחמת גילו הצעיר לא יוכל לקיים כהלכה הדין של "לא תגורו מפני איש", כיוון שיש במקומנו גבירים גדולים ותקיפים. לכן אמרנו לנסות את כבוד תורתו... עכשיו כשראינו שהרב אינו נרתע מכל קושי ואי נעימות. וקיים את מצוות התורה ללא כל פגם או סטיה- ראוי הוא להיות רבנו. (מתוך "לקח טוב")

כמנהיגי חינוך נתקלים אנו לא פעם, בדילמות של מחויבות סותרות... מתנגשות....

לרשות, לנציגיה... לצד המחויבות שלנו לחמ"ד נזכור תמיד "מה ה' שואל מעימך", ללא מורא וללא חשש- נשמור על הזהות שלנו ונמצא כי "אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא".

"למי אתה ואנה תלך ולמי אלה לפניך"

השבוע נפגשנו בירושלים יחד עם כל מנהלי היסודי של החמ"ד. יישר כוח גדול לכל העוסקים במלאכה, למארגנים, לצוות ההיגוי למרצים ולמשתתפים כולם. הכנס, תחת הכותרת 'מנהיגות במציאות משתנה'. הרב ניסים זצ"ל הציג את היעד עבורנו כמנהיגים המתמודדים עם השינויים התכופים:

"ידוע הדבר שהזמן שבו מתעוררות בעיות חדשות, במצבים חדשים, הוא זמן של מאבק והתמודדות, זמן של חרדה ואחריות מרובה. אנו זקוקים היום לאישים משיעור קומתו של רבינו הגדול, אשר ידעו לעמוד בשער והלחם על עקרונות היהדות וההלכה מתוך אהבה גמורה לעם על כל חלקיו, מתוך ידיעה

ברורה שאך זה הוא הטובה למדינה עצמה, מתוך רצון להיטיב".
כשמתמודדים עם המציאות המשתנה, אפשר להציג מתוך פתיחת הפרשה
שאלות מפתח שמובילות אותנו בעשייה החינוכית.

בפרשת "וישלח" מצווה יעקב את עבדיו לענות על שלוש שאלות מפתח, ניתן
לדרוש פסוק זה כהוראה נצחית לכל אחד מאיתנו:
למי אתה? מה הייחוד שלך? מה הייעוד שלך? מה יש לך לתת? מה האחריות
האישית והציבורית הנדרשת ממך כמנהיג בחמ"ד ובחברה הציונית דתית?
ואנה תלך? לאן אתה חותר? מה היעדים שלך? מהו ציר
ההתקדמות/ההתפתחות שלך?
ולמי אלה לפניך? מי הם ההולכים לפניך? מי הקהילה שלך? מיהם מורי הדרך
לפיהם אתה הולך? למי אתה מחויב? למה אתה מחויב?
התשובות לשאלות - ככל שיהיו בהירות יותר למנהיג החינוך, יסייעו לו
בהובלת בית החינוך כולו אלו מול המציאות המשתנה.
מוזמנים לעיין במצגת המלאה שהוצגה בכנס
בתפילה למנהיגות יציבה אל מול כל השינויים

שוש נגר